

VMB-ADVIES

Nieuwsbrief

AGRO

December 2023

Geachte lezer,

Met deze nieuwsbrief informeren wij u over de actualiteiten en ontwikkelingen die mogelijk voor uw bedrijfsvoering van belang kunnen zijn.

Wilt u naar aanleiding van deze informatie aanvullend advies of heeft u andere zaken die u wilt bespreken, neem dan gerust contact met ons op. Wij zijn u graag van dienst.

Wij wensen u veel leesplezier toe!

Deze nieuwsbrief is een uitgave van VMB-advies financieel en fiscaal adviesbureau. VMB-advies aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid voor schade van welke aard dan ook als gevolg van beslissingen en/of handelingen gebaseerd op de informatie uit deze nieuwsbrief.

In deze nieuwsbrief:

GLB	
Controle grondgebruik	2
Juridisch	
Maatschap onder gezamenlijke naam is een VOF	2
Ruimtelijke ordening en milieu	
Commissie schadevergoeding PAS-melders	2
Eindejaars- en nieuwjaarstips	
Fiscaal	3
GLB	4
Mestwetgeving	5
Overig	7
Belangrijke data	1

Belangrijke data

T/m 30 november 2023

Indienen definitieve aanvraag GLB-subsidies voor 2023, inclusief de meldingen voor vang- en rustgewassen in 2023.

1 december 2023

Uiterste datum informatieplicht energiebesparende maatregelen voor bedrijven met gebruik > 50.000 kWh of 25.000 m³ aardgas(equivalent) per jaar

31 december 2023

Uiterste datum indiening Vervangende verwerkingsovereenkomst (VVO) en driepartijenovereenkomst

31 december 2023

Uiterste datum aanmelding fosfaatverrekening

31 december 2023

Uiterste datum aanmelding extra organische mest bij fosfaattoestand hoog

31 januari 2024

Uiterste datum indienen opgave aanvullende gegevens mest 2023 en mestboekhouding 2023 gereed

31 januari 2024

Uiterste datum melding bedrijfsoverdracht per 1 januari 2024

Controle grondgebruik

In de Gecombineerde opgave moet per perceel aangegeven worden of het gaat om eigendom, pacht, erfpacht of andere exploitatievormen, zoals bijvoorbeeld mondelinge of schriftelijke afspraken over grondgebruik. Wanneer er geen sprake is van eigendom, is er altijd toestemming nodig van de eigenaar. RVO constateert bij controles regelmatig dat deze toestemming ontbreekt of dat de eigenaar helemaal niet op de hoogte is van het feit dat een perceel opgegeven wordt. Dit punt heeft momenteel extra aandacht van RVO.

Toestemming moet aangetoond worden

De eigenaar moet de toestemming kunnen bevestigen. Bij controles kan RVO vragen aan de gebruiker om de toestemming aan te tonen. Dit kan bijvoorbeeld met een schriftelijke overeenkomst of een grondgebruikersverklaring.

Wanneer een perceel onderverpacht wordt, moet de onderverpachter altijd eerst schriftelijke toestemming hebben van de verpachter (eigenaar). De onderpachter moet kunnen aantonen dat die toestemming er is, door een verklaring die getekend is door de eigenaar en de onderverpachter.

Voor deze situaties kan het formulier Grondgebruikersverklaring Percelen 2023 gebruikt worden. Het tekenen van een dergelijke verklaring is echter niet geheel zonder risico voor de eigenaar. De pachter zou hiermee een pachtovereenkomst kunnen afdwingen bij de grondkamer.

Geen toestemming: wat zijn de gevolgen?

Zonder bewijs van toestemming is er geen geldige gebruikstitel en telt het perceel niet mee voor de subsidieaanvraag. De gevolgen hiervan zijn:

- Het perceel dat niet meetelt, levert geen premie op;
- De eco-premie vervalt voor het perceel. Bovendien kan de hele eco-premie in gevaar komen door het wegvallen van de waarde en de punten;
- Als RVO dit jaar een fout vindt, zullen ook de subsidieaanvragen van de afgelopen drie jaren opnieuw gecontroleerd worden;
- Een perceel dat niet meetelt voor GLB-subsidies, kan in sommige gevallen ook niet meetellen voor het mestbeleid.

Kortingen en sancties

De aanvrager kan een waarschuwing of een sanctie (korting op subsidiebedrag) krijgen. In het geval van het opzettelijk onjuist opgeven van percelen of valsheid in geschrifte kan ook een strafrechtelijke procedure opgestart worden.

Maatschap onder gezamenlijke naam is een VOF

Een belangrijk verschil tussen een maatschap en een vennootschap onder firma (VOF) is dat bij een VOF een vennoot hoofdelijk aansprakelijk is voor de vennootschapsschulden. Bij een maatschap is een maat in beginsel slechts aansprakelijk voor een evenredig deel van de maatschapsschulden.

Een ander verschil is dat wanneer een nieuwe vennoot toetreedt tot een bestaande VOF, deze daarmee ook (hoofdelijk) aansprakelijk wordt voor alle bestaande vennootschapsschulden. Een nieuwe maat van een maatschap is in beginsel niet aansprakelijk voor oude maatschapsschulden.

Wanneer een maatschap naar buiten toe optreedt onder een gezamenlijke handelsnaam, is er juridisch sprake van een VOF. Dit heeft daarmee dus ook gevolgen voor de aansprakelijkheid.

Commissie schadevergoeding PAS-melders

Op 1 oktober 2023 is de Commissie schadevergoeding PAS-melders gestart. Deze onafhankelijke commissie stelt de werkwijze op voor het indienen en beoordelen van een verzoek om schadevergoeding en adviseert de minister over de hoogte hiervan. PAS-melders die schade hebben waar het Rijk aansprakelijk voor is, kunnen een schadeclaim indienen.

Schadeclaim

Ondernemers die een PAS-melding deden, verkeren sinds de PAS-uitspraak in onzekerheid. Rijk en provincies doen er alles aan om PAS-melders te helpen en handhaving te voorkomen. Als er onverhoopt toch schade optreedt waarvoor het Rijk aansprakelijk is, zal het kabinet zich maximaal inzetten om de schade te vergoeden. Dat gaat bijvoorbeeld over schade die ontstaat wanneer er handhavend wordt opgetreden. Die ondernemers kunnen een schadeclaim indienen door een mail te sturen naar schadeclaims.pasmeldingen@minlnv.nl. Een onafhankelijke commissie beoordeelt deze verzoeken op basis van de daarvoor geldende juridische kaders (aansprakelijkheids- en schadevergoedingsrecht, met inachtneming van het staatssteunrecht).

Externe commissie

Om een zorgvuldige en onafhankelijke beoordeling van de schadeclaims te borgen, heeft het Rijk een externe commissie ingesteld. De leden hiervan hebben een juridische achtergrond of expertise binnen de agrarische advisering. Per 1 oktober 2023 start de commissie met het vaststellen van een werkwijze voor de beoordeling van de schadeclaims. Na het vaststellen van de werkwijze kan de commissie de binnengekomen verzoeken in behandeling nemen. Zij beoordeelt per individuele ondernemer het ingediende schadeverzoek en adviseert over de toekenning van schadevergoeding.

Geen vergoeding dwangsom bij handhaving

Een dwangsom kan juridisch gezien niet worden vergoed, omdat de handhaving op zichzelf niet onrechtmatig is.

Eindejaars- en nieuwjaarstips fiscaal

Urenadministratie

Wanneer u in aanmerking wilt komen voor de zelfstandigenaftrek, moet u in 2023 minimaal 1.225 uren in uw onderneming hebben gewerkt. De uren die u als gevolg van ziekte niet hebt kunnen werken, tellen hierbij niet mee.

Een ondeugdelijke urenstaat kan ertoe leiden dat de inspecteur u de zelfstandigenaftrek en andere ondernemersfaciliteiten weigert. Leg de gewerkte uren daarom nauwkeurig vast. Bovendien moet van uw totale werkzaamheden meer dan 50% aan uw onderneming zijn besteed. Deze eis geldt niet als u in de laatste vijf jaar één of meer jaren geen ondernemer was.

De urenadministratie is ook van belang voor de meewerkaftrek en de startersaftrek bij arbeidsongeschiktheid.

Investeringsaftrek

Als u in 2023 een bedrag tussen € 2.601 en € 353.973 investeert in bedrijfsmiddelen, kunt u in aanmerking komen voor de kleinschaligheidsinvesteringsaftrek. Uitgesloten zijn onder meer: grond, personenauto's, quota, bedrijfsmiddelen minder dan € 450 en bedrijfsmiddelen die voor meer dan 70% worden verhuurd aan derden. De hoogte van de aftrek is afhankelijk van de totale investeringen.

Tabel: hoogte investeringsaftrek 2023

Investeringsbedrag		Aftrek
Meer dan	Niet meer dan	
-	€ 2.600	Nihil
€ 2.600	€ 63.716	28%
€ 63.716	€ 117.991	€ 17.841
€ 117.991	€ 353.973	€ 17.841, minus 7,56% van het bedrag boven € 117.991
€ 353.973		Nihil

Voor de hoogte van de investeringsaftrek is het jaar van aangaan van de investeringsverplichtingen bepalend. Daadwerkelijke aftrek in het jaar van investeren kan alleen als het bedrijfsmiddel in gebruik genomen of betaald is.

Het recht op investeringsaftrek vervalt indien:

- binnen 12 maanden na het aangaan van de verplichting minder dan 25% van het investeringsbedrag is betaald, tenzij het bedrijfsmiddel in deze periode in gebruik is genomen;
- het bedrijfsmiddel niet in gebruik is genomen binnen drie jaar na het begin van het kalenderjaar waarin de investering is gedaan.

Een goede planning van investeringen kan leiden tot een hogere investeringsaftrek. Zet daarom de verrichte en de geplande investeringen op een rij om een optimale planning te maken.

Let op de desinvesteringsbijtelling

Als u een bedrijfsmiddel, waarvoor u investeringsaftrek heeft ontvangen, binnen vijf jaar na aanvang van het investeringsjaar verkoopt, kunt u te maken krijgen met een desinvesteringsbijtelling. Dit is ook het geval als het bedrijfsmiddel wordt overgebracht naar privé of als de investering door ander gebruik het karakter krijgt van een uitgesloten investering. De bijtelling bedraagt het feitelijk genoten percentage investeringsaftrek over de overdrachtsprijs. Deze bijtelling kan nooit hoger zijn dan de genoten investeringsaftrek.

Milieu- en energie-investeringsaftrek

Wanneer er wordt geïnvesteerd in milieuvriendelijke of energiebesparende bedrijfsmiddelen, kan milieu-investeringsaftrek (MIA) of energie-investeringsaftrek (EIA) aangevraagd worden. Daarvoor moet het bedrijfsmiddel wel op de milieulijst respectievelijk de energielijst staan. De aanvraag moet binnen drie maanden na het aangaan van de investeringsverplichting ingediend worden.

Laat uw herinvesteringsreserve niet verlopen

Hebt u een herinvesteringsreserve gevormd, doordat u de afgelopen drie jaren een bedrijfsmiddel voor meer dan de boekwaarde hebt verkocht? Zorg er dan voor dat u deze benut voor nieuwe investeringen. Doet u dit niet binnen drie jaar, dan komt de reserve vrij ten gunste van het bedrijfsresultaat en moet hierover alsnog belasting worden betaald.

Terugvragen btw oninbare vorderingen

Als er een factuur wordt gestuurd aan klanten, moet de btw direct aangegeven en betaald worden. De btw kan teruggevraagd worden zodra het zeker is dat de vordering geheel of gedeeltelijk oninbaar is. De vordering wordt in ieder geval als oninbaar aangemerkt, als er een jaar na de afgesproken uiterste betaaldatum verstreken is. Als er geen betalingstermijn is vastgelegd, geldt de wettelijke betalingstermijn van 30 dagen.

De btw moet in het juiste tijdvak worden teruggevraagd, anders kan de teruggaaf worden geweigerd door de Belastingdienst.

Schenken

Ouders mogen in 2023 € 6.035 belastingvrij schenken aan hun kinderen of pleegkinderen. Er mag eenmalig aan kinderen tussen de 18 en 40 jaar maximaal € 28.947 (jaar 2023) belastingvrij worden geschonken. Deze vrijstelling kan onder voorwaarden verhoogd worden naar € 60.298 als het kind het geld gebruikt voor een dure studie.

Voor overige verkrijgers (bijvoorbeeld grootouders aan kleinkinderen) is in 2023 maximaal € 2.418 vrijgesteld.

Als dit jaar meer geschonken wordt dan het vrijgestelde bedrag of als er van de verhoogde vrijstelling gebruik wordt gemaakt, moet vóór 1 maart 2024 een schenkingsaangifte worden ingediend.

Eindejaars- en nieuwjaarstips GLB**Gewasrotatie (GLMC7)**

De algemene vrijstelling gewasrotatie vervalt per 2024. Dit betekent dat:

- Op minimaal 1/3 van het bouwland moet een ander gewas geteeld worden dan in het voorgaande jaar. Hiervoor wordt in 2024 teruggekeken naar 2023. Dit kan ook ingevuld worden met het telen van een volgteelt (ander gewassoort, bijvoorbeeld een vanggewas), dat tot de start van de volgende hoofdteelt blijft staan;
- Op alle percelen moet eens per vier jaar een ander gewas als hoofdteelt geteeld worden;
- Op zand- en lössgrond moet eens per vier jaar een rustgewas als hoofdteelt geteeld worden. Vanaf 2027 is dat eens per drie jaar.

Vrijstellingen

Er gelden de volgende vrijstellingen:

- Een perceel dat wordt gebruikt voor braak, natte teelt, meerjarige gewassen, grassen of kruidachtige voedergewassen;
- Als meer dan 75% van de totale oppervlakte bouwland wordt gebruikt voor grassen, kruidachtige voedergewassen, braak en/of vlinderbloemige gewassen;
- Als meer dan 75% van het landbouwareaal wordt gebruikt voor blijvend grasland, grassen, kruidachtige voedergewassen of natte teelten;
- Biologische bedrijven met certificatie en niet in omschakeling. Bij bedrijven in omschakeling is vrijstelling mogelijk voor het deel dat al wel biologisch (met certificatie) is;
- Wanneer een bedrijf meedoet met het ANLb en genoemde voorwaarden niet aansluiten;
- Bedrijven in de streek Oldambt en het eiland Hoekse Waard op zware kleigrond die gewasdiversificatie toepassen in combinatie met continue teelt van wintertarwe, wintergerst, winterkoolzaad en winterraapzaad. Hierbij moeten minimaal drie gewassen worden geteeld, waarvan het gewas met de grootste oppervlakte niet meer dan 75 procent van het bouwland beslaat en het gewas met de kleinste oppervlakte minimaal 5 procent van het bouwland beslaat.

Niet productief bouwland (GLMC8)

De algemene vrijstelling niet-productief bouwland (4%) vervalt per 2024. Dat betekent dat in 2024 – ook voor de basispremie - 4% van de oppervlakte bouwland niet productief gelaten moet worden. Dit kan worden ingevuld met sloten, poelen, plas-dras, houtopstanden, houtwallen, individuele of groepen bomen, bomenrijen, bufferstroken, groene braak of akkerranden.

Landschapselementen gelegen op of grenzend aan bouwland tellen mee voor het percentage van 4%, mits zowel de landschapselementen als het bouwland op de peildatum bij de landbouwer in gebruik zijn.

Er geldt een vrijstelling als meer dan 75% van het bouwland wordt gebruikt voor de productie van grassen (maaien, beweiden) of andere kruidachtige voedergewassen, braak en/of vlinderbloemige gewassen. Dit is ook het geval als meer dan 75% van de subsidiabele landbouwgrond blijvend grasland is, de grond gebruikt wordt voor de productie van grassen of andere kruidachtige gewassen of gebruikt wordt voor gewassen die onder water staan.

Heeft u alle aangrenzende landschapselementen al ingetekend? Welke andere mogelijkheden passen in uw bedrijfsvoering om aan deze conditionaliteit voor de basispremie te voldoen?

Oplossen dubbelclaims

RVO hanteert een nieuwe werkwijze in het geval een perceel of een gedeelte van een perceel dubbel geclaimd wordt. In dat geval wordt dit perceel of perceelsgedeelte bij beide landbouwers niet meegeteld. Het is daarom raadzaam in onderling overleg met de andere landbouwer tot een oplossing te komen.

Overig

- Als u in 2023 een vanggewas hebt gezaaid, kunt u dit als eco-activiteit Groenbedekking (waarde: € 51 per ha) toevoegen in 2024, als het vanggewas tot 1 maart 2024 blijft staan en mechanisch wordt ondergewerkt;
- Let op de wijzigingen in de eco-regeling (waarde vezelgewassen naar € 720 per ha in regio 1) en de drie nieuwe eco-activiteiten (precisiebemesting, precisiegewasbescherming en fertigatie);
- Let op de voorwaarden voor de eco-activiteit langjarig grasland: dit grasperceel mag niet worden vernieuwd en/of een vol veldbespuiting worden toegepast. Doorzaaien is wel toegestaan;
- Aanmelden deelname GLB kan in 2024 opnieuw via de Gecombineerde opgave in de periode 1 maart tot en met 15 mei;
- Bufferstroken mogen in 2024 opnieuw worden beteeld met het hoofdgewas. Let op: dit geldt niet voor de teeltvrije zone;
- Voor de eco-activiteiten 'verlengde weidegang' dient u in 2024 over een certificaat van een certificerende instantie te beschikken.
- Wijzigingen in de percelen, gewassen en eco-activiteiten moeten onverwijld worden doorgegeven op straffe van een sanctie;
- Bij de eco-activiteit 'rustgewas' mogen uitsluitend rustgewassen uit de 'gewassenlijst ecoregeling' worden geteeld. Let op: bij de verplichting tot de teelt van rustgewassen in het kader van het mestbeleid is een mengsel met hoofdzakelijk rustgewassen, minimaal 2/3, toegestaan;
- De gewassenlijsten, waarop de toegestane gewassen voor een aantal eco-activiteiten staan, zijn aangepast;
- Een aantal punten en waardes van bestaande eco-activiteiten zijn aangepast. Meest in het oog springend zijn de fors hogere waardering van vezelgewassen in regio 1 en de lagere waardering van houtige elementen (heg, haag, struweel).

Eindejaars- en nieuwjaars tips mestwetgeving

Afronden administratie

Begin 2024 moet de mestboekhouding over het jaar 2023 afgerond worden. Een aantal zaken moet worden vastgelegd en verschillende berekeningen moeten worden gemaakt.

Vastlegging gegevens

De volgende gegevens moeten worden vastgelegd per 31 december 2023:

- voorraden voer bij staldieren en bij deelname aan BEX melkvee;
- aantal en gewicht staldieren;
- voorraad meststoffen per onslag inclusief onderbouwing (lengte, breedte, hoogte);
- hoeveelheid geproduceerde koemelk (afgeleverd, verzuiveld, melk voor kalveren, 'antibioticamelk' en privé-melk);
- periode en aantal naar natuurterreinen uitgeschaarde dieren.

Berekeningen

Er moet berekend worden of voldaan is aan:

- de gebruiksnormen;
- de verantwoordingsplicht (grondloze bedrijven);
- de mestverwerkingsverplichting;
- de dierrechten (pluimvee, varkens);
- de fosfaatrechten (melkvee);
- de criteria voor grondgebonden groei (melkvee).

Opgave aanvullende gegevens

De aanvullende gegevens moeten voor 1 februari 2024 doorgegeven worden aan de RVO. Dit geldt met name voor bedrijven met staldieren en/of derogatie. Wanneer u een uitnodiging tot het indienen van een opgave heeft ontvangen van de RVO, bent u verplicht deze tijdig in te sturen.

Bij deze opgave moeten de volgende voorraden meststoffen worden doorgegeven:

- dierlijke mest;
- kunstmest;
- mineralenconcentraat;
- spuiwater van luchtwassers dat gebruikt gaat worden als meststof op het eigen bedrijf of als meststof wordt verhandeld;
- compost;
- zuiveringslib;
- overige meststoffen of -mengsels.

Hoeveelheden fosfaat en stikstof in voorraad dierlijke meststoffen

De gehalten van de voorraden op eigen bedrijf geproduceerde dierlijke meststoffen zijn meestal niet bekend. In de praktijk worden hiervoor vaak de forfaitaire gehalten gehanteerd. Dit is echter niet altijd juist, want er moet uitgegaan worden van de best beschikbare gegevens. In afnemende volgorde van belangrijkheid zijn dit:

- analyseresultaten van de voorraad mest;
- analyseresultaten van de afgevoerde mest in het afgelopen jaar of bij het ontbreken hiervan de analyseresultaten van het voorliggende jaar.

Alleen wanneer deze gegevens ontbreken of niet representatief zijn, mag gebruik gemaakt worden van de forfaitaire gehalten. Het is aan de landbouwer om op basis van goed onderbouwde gegevens aannemelijk te maken dat de genoemde analyseresultaten niet representatief zijn.

Natuurterreinen

Natuurterreinen die bij het landbouwbedrijf in gebruik zijn, tellen niet mee voor de plaatsingsruimte in het kader van de gebruiksnormen. Voor de berekening van de mestverwerkingsplicht tellen deze terreinen echter wel mee in de fosfaatruimte.

Binnen de gebruiksnormen is er sprake van uitscharen als er dieren op de natuurterreinen lopen. De uitgeschaarde dieren mogen in mindering worden gebracht op de gemiddelde veebezetting. Als er mest wordt aangewend op het natuurterrein, moet een vervoersbewijs dierlijke meststoffen opgemaakt worden. Hiervoor mag met forfaitaire gehalten worden gerekend. Op het vervoersbewijs dierlijke meststoffen moet de opmerkingscode 34 vermeld worden.

Mestverwerkingsplicht en afsluiten VVO's

Bedrijven met een fosfaatoverschot moeten een deel hiervan laten verwerken. Het is raadzaam tijdig te controleren of aan deze verwerkingsplicht is voldaan. Tot uiterlijk 31 december bestaat de mogelijkheid deze verplichting over te dragen aan of over te nemen van een ander bedrijf door het sluiten van een vervangende verwerkingsovereenkomst (VVO).

Deze moet uiterlijk 31 december 2023 ingediend worden bij de RVO.

Regionale mestafzetovereenkomst

Een van de mogelijkheden om aan de mestverwerkingsverplichting te voldoen, is om het gehele mestoverschot middels een of meer regionale mestafzetovereenkomsten (RMO) af te voeren naar landbouwbedrijven in de regio (max. 20 km).

Voorwaarden zijn dat het bedrijfsoverschot maximaal 25% van de productie bedraagt en dat de mest rechtstreeks (zonder tussenopslag) op landbouwgrond wordt aangewend. Als niet het gehele overschot is afgevoerd, maar een deel hiervan in voorraad wordt genomen, is een RMO geen mogelijkheid tot invulling van de mestverwerkingsverplichting. Voor de gehele verwerkingsplicht zal dan alsnog een vervangende verwerkingsovereenkomst (VVO) afgesloten moeten worden.

Gehalten afgevoerde mest

Bij het maken van de berekeningen, vormen de gehalten van de afgevoerde mest een belangrijk aandachtspunt. Met name bij de afvoer van de dikke fractie na mestscheiding, komen in de praktijk nogal eens hoge, niet realistische gehalten voor.

Deze zijn voor RVO.nl bij het ontbreken van een deugdelijke onderbouwing (het analyserapport is hiervoor ongeschikt) aanleiding de afvoer van de bijbehorende vrachten te schrappen. Het is verstandig hier rekening mee te houden.

Fosfaatverrekening

Wanneer u in 2023 te veel fosfaat hebt aangewend, kunt u tot 31 december 2023 een fosfaatverrekening aanvragen.

U maakt hierbij kenbaar dat u in het afgelopen jaar maximaal 20 kg fosfaat per hectare bouwland meer hebt aangewend dan de toegestane norm. De verrekening houdt in dat u de extra hoeveelheid in het volgende jaar in mindering brengt op uw fosfaatgebruiksnorm. De hoeveelheid fosfaat die u van 2022 naar 2023 hebt doorgeschoven, kunt u niet opnieuw doorschuiven.

De aanvraag moet via Mijn Dossier ingediend worden.

BEX

Melkveehouders die gebruik maken van BEX, moeten de definitieve uitdraai hiervan zo spoedig mogelijk na 31 januari van het opvolgende jaar in de administratie opnemen. De daarin opgenomen invoergegevens over dieren, diervoeders, huisvesting en mest dienen overeen te komen met de invoergegevens van de KringloopWijzer, waarvan men het resultaat over hetzelfde kalenderjaar ter beschikking stelt aan de afnemer(s) van de geproduceerde koemelk.

Telen rustgewas op zand- en lössgrond

Op landbouwgrond, gelegen op zand- en lössgrond, moet per aaneengesloten periode van vier kalenderjaren, gerekend vanaf 1 januari 2023, ten minste gedurende één kalenderjaar en uiterlijk het vierde kalenderjaar, een rustgewas geteeld worden.

Een niet-bemest vanggewas vóór 1 september gezaaid (na een korte of vroeg gerooide teelt) telt ook mee als invulling voor het rustgewas.

Bemestingsplan voor alle landbouwers

Alle landbouwbedrijven zijn vanaf dit jaar verplicht voor het begin van het groeiseizoen een bemestingsplan op te stellen. Dit moet volgend jaar voor 15 maart gereed zijn. In het plan moeten de gewasrotatie op de landbouwgrond en het geplande gebruik van mest beschreven worden. Daarbij gaat het om dierlijke mest en andere meststoffen met stikstof en fosfaat.

Het plan bestaat in principe uit twee berekeningen:

1. een berekening van de geplande bemesting voor elk perceel vanuit de gewasbehoefte;
2. een berekening waarmee gecontroleerd wordt of de geplande bemesting binnen de gebruiksnormen past.

Het bemestingsplan is vormvrij en moet in ieder geval uit de eerste berekening bestaan. Voor de berekening van de geplande bemesting moeten in ieder geval de volgende onderdelen opgenomen worden: beginvoorraad, aanvoer, productie, afvoer en eindvoorraad.

Eindejaars- en nieuwjaars tips overig

Bijhouden gewasbeschermingsmonitor

Wie een gewasbeschermingsmiddel voor professioneel gebruik inzet, moet gedurende het teeltseizoen een gewasbeschermingsmonitor bijhouden. Deze moet binnen twee maanden na de teelt worden afgerond.

In de monitor moeten de daadwerkelijk getroffen maatregelen gedurende het teeltseizoen worden bijgehouden, zoals teeltfrequentie, voorvrucht, rassenkeuze, mechanische onkruidbestrijding en gebruikte gewasbeschermingsmiddelen. Op basis hiervan kan de teler zijn beslissingen over de te nemen maatregelen in het komende jaar beter onderbouwen.

De teler is vrij in de administratieve inrichting van de monitor. Het bewaren van perceelgegevens, afleveringsbonnen van zaad- en pootgoed en facturen van loonwerkzaamheden is al een vorm van administratie.

Het niet voldoen aan deze verplichting kan leiden tot een bestuurlijke boete van € 500 op grond van de Regeling gewasbeschermingsmiddelen en biociden.

Aanpassingen Maatlat Duurzame Veehouderij

Stallen die voldoen aan de eisen voor de Maatlat Duurzame Veehouderij (MDV), kunnen in aanmerking komen voor de milieu-investeringsaftrek (MIA) en de willekeurige afschrijving milieu-investeringen (VAMIL).

De MDV bevat eisen op de volgende gebieden: ammoniak, dierenwelzijn, diergezondheid, energie, fijnstof, bedrijf & omgeving en brandveiligheid. De eisen worden jaarlijks aangepast.

Het tijdstip waarop de investeringsverplichtingen zijn aangegaan, bepaalt aan welke MDV-eisen voldaan moet worden. Dit betekent dat voor lopende projecten, waarvoor reeds een ontwerpcertificaat is afgegeven, alleen investeringsverplichtingen die nog dit jaar worden aangegaan onder deze subsidieregelingen vallen.

Risicobeheersplan biologische ondernemers

Vanaf 2024 zijn biologische ondernemers verplicht een risicobeheersplan op te stellen. Dit plan moet de risico's beschrijven die binnen het bedrijf bestaan, die de betrouwbaarheid van het biologische product zouden kunnen aantasten. Dit moet bijdragen aan de betrouwbaarheid van het biologische product voor de consument.